

V O O R R E D E.

Indien wy door de *MATERIA MEDICA* alleen verstaan moeten een Lyft van zodanige enkele Geneesmiddelen als tegenwoordig in gebruik zyn, en waar van een Apotheekers Winkel in eenige volkryke Stad voorzien is, dan mag deeze myne onderneeming wel als een overbodig werk aangezien worden; maar als wy door de *Materia Medica* verstaan, gelyk ik doe, een Lyft van zodanige enkele Geneesmiddelen, die om hunne wezendlyke nuttigheid en overvloedigheid behoorden in gebruik te weezen, en geschikt naar 't land in 't algemeen overal, daar dezelve bekend wordt, en van onmiddelyken dienst voor allen, zoo wel die op afgeleegene plaatsen, als in volkryke Steden de Geneeskunst oeffenen; zoo is het te hopen, dat stoffen op te leveren voor zulk een Lyft bezwaarlyk kan veroordeeld worden, als een nutloos AANHANGSEL tot de BRITSCHE APOTHEEK; en de Opstellers van dezelve verdienen ongetwyfeld onzen dank, dat zy ons van veele overvloedige dingen ontlafst hebben: dewyl nogthans geen menschelyk Opstel volmaakt kan zyn, zoo is te vermoeden, dat, aan de andere zyde, eene pooging om eenige ontbreekende dingen te vervullen, en stoffen op te leveren voor eene toekomstende Apotheek, niet zal gewraakt worden.

Wanneer een Leerling der Geneeskunst zich begeeft tot het bestudeeren van de stoffen, met welke hy zal moeten werken, moet men onderstellen, dat hy zyne toevlugt zal neemen tot alles wat vastgesteld is als de maatregel in het Land, waarin hy woont: Zulks is in *Engeland* de *MATERIA MEDICA*, voor de *Londonsche* Apotheek van 1746 geplaatst, en welke als onze maatregel in *Ierland* vastgesteld is, door het Collegie der Geneesheeren te *Dublin*; welk nogthans, byzonderlyk ten aanzien van de Planten, eene *MATERIA MEDICA* behoeft, die meer byzonderlyk voor dat Land zelf geschikt is.

V O O R R E D E.

In het Jaar 1724 gaf het Collegie van *London* een der rykfte Lyften van de Enkelde Geneesmiddelen der Winkels in *Europa* uit; maar in hunne laafte Overziening van de zelve in 1746, hebben zy met het grootfte recht veele overtollige Artikels verworpen; des niettegenftaande is het meer dan waarfchynlyk, dat zy met het befnoeijen van deeze overtolligheden, verfcheide uitfteekende en nuttige Enkelde Geneesmiddelen niet gefpaard hebben, die niet alleen de bevestiging hebben van de Oudheid, maar ook de Ervaarenheid tot hunne aanpryizing voor zich hebben.

Het Collegie van *Edinburgh*, thans de School der Geneeskunde, fchynt nog verder gegaan te zyn in het toegeeven van den geest der affnyding; en inderdaad beide Collegien hebben eene onbillyke verachting doen blyken voor onze inlandfche Planten, zelfs voor de zulken, die even nuttig en veel algemeener en gemakkelyker te bekoomen zyn, dan verfcheiden van dezulken, die zy goed gevonden hebben te behouden. Waarlyk zy fchynen dien ingebeelden grondregel *Cara quae rara, & vice versa*, de dingen die zeldzaam zyn, zyn dierbaar, en wederkeerig, al te veel bevestigd te hebben; daar wyze Mannen de goedheid der Godlyke Voorzienigheid met dankbaarheid zullen erkennen, dat dezelve het menfchelyk Geflacht in den grootften overvloed voorzien heeft van zulke dingen, die te gelyk de nuttigfte zyn: en zekerlyk, dewyl eene *MATERIA MEDICA* voor algemeen gebruik moet gefchikt zyn, zoo moet dezelve niet toebereid worden voor Stedelingen alleen, maar ook tot dienft van zulke Geneesheeren, die in afgelegene plaatfen op het platte Land woonen.

Een Geneesheer toch van *London* of *Dublin*, die geen anderen maatregel voor zyne *MATERIA MEDICA* heeft, dan een van de twee bovengenoemden, als hy naa eenig gedeelte van het Land, moet verplaatft worden, zal zich in veele gelegenheden grootelyks verleegen vinden; daar hy, die zyne ftudien tot de Kruidkunde en Natuurlyke Hiftorie uitgestrekt heeft,

V O O R R E D E.

heeft, ruime aanvulling vinden zal, door de milde hand der Natuur aanbebooden, gelyk in den weg van Voeding; zoo ook van Geneezing; zoodat, gelyk het in een tyd van hongersnood voor een Kruidkundige naauwlyks mogelyk zoude zyn, van honger te moeten sterven, zoo zal 'er zich aan een Geneesheer in de praktyk eene verscheidenheid van Geneesmiddelen van gelyke hoedanigheden en werkingen, en even dienstig tot zyn oogmerk, gereedelyk opdoen. En dewyl ik dit bedoelde, zoo heb ik niet zoo zeer die Planten byzonderlyk opgenoemd en bygebragt, welke, wat voor kragten zy ook mogen bezitten, of vreemd aan onze Luchtfstreek, of zeer moeijelyk te bekoomen zyn, gelyk daar zyn *Colchicum*, *Flammula Fo-*
vis, enz. als veel liever zodanigen, die by ons, byzonderlyk in *Ierland*, in overvloed zyn,

Daarenboven, wanneer men overweegt welk een ongestadig onderwerp de *MATERIA MEDICA* is, en hoe zeer de mode, zelfs in deeze gewigtige zaak, somtyds heerscht, in zoo ver, dat een Geneesheer, die in den eenen tyd tot de wolken toe verheft wierd, in een omtrek van minder dan veertig of vyftig Jaaren in vergeetelheid zal wechzinken, en plaats maaken voor eenen anderen, die in zyne behandeling meer naar de mode is; zoo zal het voor den Leerling in de Geneeskunst noodzaakelyk wezen, zyn uitzigt veel verder uit te breiden, dan tot zulke Geneesmiddelen, als nu in algemeen gebruik zyn, of in een van beide bovengemelde Apotheecken gevonden worden, en zelfs toevlugt te hebben tot de Oude Vaders der Geneeskunst, welker getuigenissen, van den omflag der oude en nieuwe benaamingen gezuiverd, waardig zyn om opgemerkt te worden, en veele van de kragten, door hen tot ons overhandrykt, hebben den toets der Eeuwen doorgestaan; door gebrek aan kennis van welke, wy niet zelden waarneemen, dat de kragten van veele Enkele Geneesmiddelen, wel bekend by de Ouden, aan het Algemeen voor nieuwe Ontdekkingen worden opgedrongen.

De

V O O R R E D E.

De Aanmerkingen op de Bereidingen in beide Apotheeken zyn ten deele de uitkomst van myne eigene Proeven, ten deele medegedeeld door eenige Oordeelkundige en ervaarene Apotheekeers, en ten deele van die nuttige Proeven, welke door Doctor *Macbride* zyn in 't licht gegeven, in zyne Ondervindelyke Proeven, en byzonderlyk die omtrent het ontbindend Poeder van ongebluschte Kalk; en wegens de overeenkomst en betrekking van het onderwerp zyn zy nu gevoegd by de Aanmerkingen op de Enkele Geneesmiddelen, als nuttige Waarschouwingen voor de Opstellers van eene volgende Apotheek.

V O O R B E R I C H T V A N D E N V E R T A A L E R.

De bovenstaande Voorrede des Schryvers toont genoeg aan wat zyn oogmerk in dit AANHANSEL, en van hoeveel belang het zelve is; weshalven ik niets daaromtrent te berichten heb: alleenlyk zal ik 'er byvoegen, dat het my onder het vertaalen in 't beloop van 't geheele Werkje is voorgekoomen, dat de Planten, welker kragten de Schryver naauwkeuriger onderzocht, en welker nuttig gebruik, om de plaats van andere veel kostbaarer en moeijelyk te bekoomene te vervangen, aangewezen heeft, als inboorlingen van *Ierland* en daar in overvloed te krygen, zoo wel in ons Land, als in *Ierland* te vinden, en in genoegzaamen overvloed zyn, althans voor verre het meeste gedeelte; en dat 'er zelfs weinigen in 't eerste zullen zyn, die ook in 't laatste niet gevonden worden; immers voor zoo verre men uit derzelver benaamingen heeft kunnen opmaaken.

Hier uit volgt dan, dat dit AANHANSEL om een Apotheekeers Winkel min kostbaar, en nogthans rykelyker van kragtige Geneesmiddelen, en die gemakkelyker te bekoomen zyn, voorzien te maaken, even nuttig en voordeelig is voor onze Landgenooten, als voor die des Schryvers; en dat dit het gelukkig gevolg van deeze myne Vertaaling zyn moge is myn hartelyke wensch.

Amsterdam den 6. May 1778.

TH. v. B.

A A N-